

Vik kommune post@vik.kommune.no

Leikanger 09.07.2021

Dette brevet sendes på vegne av DNT Sogn og Fjordane Turlag, Forbundet Kysten ved Kystlaget Hornelen, Naturvernforbundet Sogn og Fjordane, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Sogn og Fjordane.

Detaljregulering Rind og Fedje

Bustad- og fritidsbustadføremaal, turveg og friområde med meirinkl. strandsoneareal

Strandsonen forsvinner bit for bit. Summen av utbygginger over tid utgjør hovedutfordringen. Nedbyggingen har store konsekvenser som tap av natur, økt privatisering og stengsel for allmennhetens friluftsliv.

Noe som kan se ut som et lite inngrep når man ser det isolert kan bli en del av en utvikling der allmennhetens tilgang til strandsonen forsvinner.

Vi meiner at infrastruktur som ikke må ligge ved vannet i størst mulig grad må legges langt nok fra strandsona for at allmennheten sin tilgang ikke skal avgrensas. Det som trenger å plasseres ved stranden må utformes på en måte som ikke privatiserer området. Det skal fortsatt være mulig for folk flest å bade og fiske.

Når man tillater inngrep i strandsonen er det viktig at man har en langsiktig plan for i hvilke områder man tillater slikt. For eksempel at man har deler inn kommunen i ulike deler avhengig av hva man kan tillate.

Sogn og Fjordane er i sone 3, som har mindre streng avgrensing enn sone 1 og 2, men en stor utfordring som ikke er medregna i soneoppdelingen er faktisk tilgjengelighet. I strandsona er topografi som bratthet, vegfylling ut i sjø og dyrka mark helt til strandlinja ofte vesentlig barriere for opphold. Disse faktorene gjør at langt mindre del av strandsona er tilgjengelig enn det som kommer fram når kriteria for sone 3 bare er satt ut i fra utbygd del strandsone.

Utdrag frå artikkel i avisa Nationen 23.januar 2020:

Mange unntak fra byggeforbudet er hovedårsaken til nedbyggingen, særlig i form av kommunale planer og dispensasjoner etter plan- og bygningsloven (PBL). Hovedansvaret for disse beslutningene er delegert til kommunene og våre folkevalgte.

Byggeforbudet i strandsonen er strammet inn med revisjonen av PBL i 2008. Noen av de viktigste forbedringene var at hensynet til natur, friluftsliv, landskap og andre allmenne hensyn er vektlagt i loven, samtidig som dispensasjonsbestemmelsen ble endret. Samtidig kom statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen i 2011.

Hovedgrepet er å dele vår langstrakte kyst i tre soner, med ulike retningslinjer for hvor strengt byggeforbudet skal håndteres. I et pågående forskningsprosjekt ledet av Norges miljø- og biovitenskap i Ås, kalt **PlanCoast**, har vi undersøkt hvordan loven og retningslinjene for strandsonen har fungert i praksis.

Presset har de siste årene vært størst på Vestlandet, og presset øker også i deler av Trøndelag og Nord-Norge.

Vi finner at de statlige føringene for strandsonen er for utydelige. Jeg vil illustrere dette med bestemmelsen om «annen byggegrense» som kom i 2008, og som er formulert slik i loven: «Forbudet etter andre ledd gjelder så langt ikke annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan» (PBL § 1-8, 3. ledd).

Dette er i utgangspunktet et fornuftig grep for å sikre en mer planstyrt og differensiert utvikling i strandsonen i vårt langstrakte land. Men problemet er at det ikke ligger ved noen klare retningslinjer for hvordan dette skal gjøres. Det har medført at mange kommuner ønsker å sette «annen byggegrense» så nærme sjøen som mulig, gjerne helt i sjøkanten. Det kan i praksis uthule byggeforbudet og føre til ytterligere utbygging og privatisering av strandsonen.

Tidligere Vestfold fylke har sett dette problemet og gitt nærmere retningslinjer for «annen byggegrense». I forbindelse med utarbeidelsen av regional kystsoneplan har fylkeskommunen også laget en veileder for hvordan kommunene kan tegne inn annen byggegrense i sine planer, i nært samarbeid med fylkesmannen og kystkommunene i fylket.

I veilederen blir det bl.a. påpekt at «annen byggegrense» bare skal brukes i kystområder med eksisterende bebyggelse. I ubebygde strandsoner skal byggeforbudet fremdeles være 100-meter fra sjøkanten. I tillegg skal grensen uansett ikke legges nærmere sjøen enn 15 meter, for å kunne sikre ferdsel langs sjøkanten.

Sikring av eksisterende adkomstmuligheter ned til sjøen er også et viktig prinsipp i veilederen. Vår forskning viser at kommunene i fylket i stor grad har fulgt opp veilederen i egne planer. Både fylkeskommunen og fylkesmannen har også fulgt nøye med og varslet innsigelse til kommunale planer som ikke følger de regionale føringene.

Bestemmelsen om «annen byggegrense» uten nærmere angivelser kan føre til uthuling av byggeforbudet. Dette må staten ta tak i og trekke lærdommer fra erfaringene fra blant andre Vestfold.

Og nå har vi sjansen: De statlige planretningslinjene for strandsonen er for tiden under revidering. Det gir mulighet til å komme med tydeligere føringer for «annen byggegrense» i kommunale planer for de ulike sonene. Selve soneinndelingen bør også vurderes på nytt.

Presset på strandsonen er ikke lenger bare noe som er forbeholdt Oslofjorden og Sørlandet. Presset har de siste årene vært størst på Vestlandet, og presset øker også i deler av Trøndelag og Nord-Norge.

Behovet for sterkere og klarere statlige føringer for strandsonen er derfor viktig, og det haster!

Klima og miljødepartementet:

Tilgang til strandsonen

Regjeringen vil gjennom lovverket og statlig sikring av friluftslivsområder legge til rette for at befolkningen over hele landet har god tilgang til strandsonen. Strandsonen er attraktiv for friluftsliv, rekreasjon og naturopplevelse. Samtidig er det arealene langs sjøen som er under sterkest utbyggingspress.

- Hele befolkningen skal ha god tilgang til strandsonen. Lovverket er det viktigste virkemiddelet for å oppnå dette.
- Reglene for bygging i strandsonen er strengere rundt byer og tettsteder enn i områder med lite press på arealene.
- Årlig sikres friluftsområder langs kysten gjennom ordningen *statlig sikring av friluftslivsområder*.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/friluftsliv/innsiktsartikler-friluftsliv/strandsonen/id2076261/>

Venleg helsing

Forum for natur og friluftsliv Sogn og Fjordane

Elisabeth Dahle
Koordinator
FNF Sogn og Fjordane